

Bredbandsstrategi 2021–2025

Sorsele kommun

Innehållsförteckning

Innehåll

ALLMÄN INLEDANDE DEL.....	4
1. Sammanfattning	4
2. Bakgrund och systemperspektiv	4
3. Syfte	5
DEL 1: FÖRUTSÄTTNINGAR OCH MÅL.....	6
4.Kommunens mål och ställningstagande.....	6
4.1 Kommunens mål: politisk viljeinriktning	6
4.2 Principer för kommunägt bredbandsnät.....	6
4.2.1 Öppet nät.....	6
4.3. Ekonomi.....	6
4.3.1 Ekonomiska analyser och överväganden	7
4.3.2. Reinvestering av befintlig infrastruktur	8
5. Mål för bredbandsutveckling och täckning.....	8
5.1. Mål för bredbandstäckning i kommunen	8
5.2. Mål för mobila tjänster.....	9
5.3 Förutsättningar för måluppfyllelse.....	9
6. Beskrivning av roller.....	10
6.1. Myndigheter, regelverk och branschstandarder som styr	10
6.2. Regional sammanhållning.....	10
DEL 2: DIGITAL INFRASTRUKTUR	11
7. Framtidens hållbara nät.....	11
7.1. Driftsäkerhet	11
7.1.1. Robusthet och redundans	12
7.2 Prioriterade tekniska lösningar	12
8. Kommunens organisation och verksamhetspolicy i bredbandsfrågor	12
8.1. Kommunens organisation för bredband.....	13
8.2. Mål och verksamhetspolicy för bredbandsarbetet	13
9. Kommersiella bredbandsaktörer	13
DEL 3: SAMVERKAN	13
10. Samverkan: tillsammans når vi längre.....	13
10.1 Samverkan i Västerbotten	14
10.2 Prioritering av samförläggning	14
DEL 4: NYTTA & INNEHÅLL I FRAMTIDENS NÄT.....	14
11. Nyttan med näten	14

12. Framtida behov	15
12.1 Framtidssäkrade fibernät.....	15
12.2 Mobila lösningar och andra tekniker	15
BILAGOR.....	16

ALLMÄN INLEDANDE DEL

1. Sammanfattning

Det övergripande målet med bredbandsstrategin är att Sorsele kommun ska ha ett bredband i världsklass där visionen är att samtliga hushåll, företag och fritidsbostäder ska erbjudas möjlighet att ansluta.

För att uppnå de strategiska målen för bredbandsstrategin finns behov av en samordnad utveckling inom tre huvudområden under perioden 2021–2025:

- Digital infrastruktur
- Samverkan
- Nytt & innehåll i framtidens nät

Sorsele kommun delar regeringens vision om ett helt uppkopplat Sverige. Den långsiktiga visionen i Sorsele kommun är att alla hushåll, företag och fritidshus ska erbjudas möjlighet till bredbandsanslutning.

Huvudmålen med bredbandsutvecklingen i Sorsele kommun är att

- Den långsiktiga visionen i Sorsele kommun är att alla hushåll, företag och fritidshus ska erbjudas möjlighet till bredbandsanslutning
- Sorsele kommun ska aktivt verka för att leva upp till den nationella definitionen av god mobiltäckning, vilket innebär att det ska finnas god mobiltäckning i kommunen senast 2025. Detta ska ske genom påverkansarbete gentemot myndigheter, politik och operatörer.

2. Bakgrund och systemperspektiv

Västerbottningarna har under cirka 20 år byggt en av världens bästa digitala infrastrukturer. Vårt högfungerande bredbandsnät är en viktig förutsättning för dagens och morgondagens invånare när det gäller att leva, bo och verka. Idag kan vi konstatera att bredbandsinfrastrukturen i betydelse kan jämföras med järnväg, vägnät, flygplatser eller annan samhällsbärande infrastruktur.

Sorsele Kommun och Västerbotten som region har stora förutsättningar att vara en föregångare för morgondagens rurala samhällsutveckling inom en rad områden som trygghet, vård, omsorg, distansarbete och demokrati.

För att uppnå detta behövs en digital infrastruktur med bredband i världsklass, där stadsnäten utgör en viktig hörnsten. Ett stadsnät är en lokalt och/eller regionalt etablerad aktör som äger och tillhandahåller en robust och operatörsneutral digital infrastruktur. Stadsnäten är en viktig orsak till att Sverige har en väl utbyggd och modern bredbandsinfrastruktur och har fortsatt

en mycket viktig roll för resterande bredbandsutbyggnad.

Kommunernas roll i arbetet med bredbandsutveckling är central utifrån ett demokratiperspektiv då det handlar om att möjliggöra en framtidssäkrad digital infrastruktur för invånare och företag.

Då förutsättningar för utbyggnad och utveckling av kommunal bredbandsinfrastruktur och dess innehåll är kopplat till ett övergripande system är Sorsele kommuns strategi också nära kopplat till andra kommuners samt det regionala utvecklingsarbetet. Sorsele kommun och Västerbotten har stora förutsättningar att vara en föregångare för morgondagens rurala samhällsutveckling.

Sorsele kommun ska därför fortsätta utveckla den digitala infrastrukturen med ett långsiktigt perspektiv. Utvecklingen ska utgå från demokratiperspektivet baserat på kommunens unika geografi och demografi. På så sätt kan den bidra till ökad digital tillgänglighet för platser och individer som ännu inte har tillgång till snabb uppkoppling, men även till områden där det redan idag finns underlag och förutsättningar att testa nya tekniker och lösningar.

På så sätt kan Sorsele kommun och Västerbotten som plats vara en ledande testplattform där användande av ny teknik skapar grunden för ett modernt digitalt samhälle.

3. Syfte

Syftet med bredbandsarbetet i Sorsele kommun är att erbjuda invånare och besökare en högkvalitativ och framtidssäkrad digital infrastruktur utifrån principer som kostnadseffektivitet, demokrati och tillgänglighet.

Syftet med bredbandsstrategin är att peka ut riktning och ramar för bredbandsarbetet i Sorsele kommun 2021–2025.

Bredbandsstrategin är ett strategi- och policydokument och ska inte lösa teknikfrågor av detaljkaraktär, inte heller lösa sakfrågor gällande upphandling, finansiering eller affärsverksamhet kopplad till stadsnätet. Strategin ska ge underlag för såväl tjänstemän och politiker att i översiktsplaneringen understödja prioriteringar och vägval som behövs för att driva verksamheten framåt.

Det är också viktigt att ge allmänheten kännedom om kommunens bredbandsarbete via bredbandsstrategin. Dokumentet med tillhörande bilagor och faktaunderlag bör kommuniceras via kommunens hemsida.

DEL 1: FÖRUTSÄTTNINGAR OCH MÅL

4. Kommunens mål och ställningstagande

4.1 Kommunens mål: politisk viljeinriktning

Sorsele kommun ska äga bredbandsnät och vara initiativtagare till utbyggnad av den digitala infrastrukturen i kommunen. Det övergripande målet med verksamheten är att Sorsele kommun ska ha bredband i världsklass. Den långsiktiga visionen är att alla hushåll, företag och fritidsboenden ska ha möjlighet till bredbandsanslutning. På så sätt skapas förutsättningar för lokal tillväxt, konkurrenskraft, innovationsförmåga och digital valfrihet.

Kommunens bredbandsstrategi ska följa nationella och regionala visioner och strategier, om inte annat beslutas i enskilda ärenden.

4.2 Principer för kommunägt bredbandsnät

Sorsele kommun ska äga och utveckla stadsnätet som en del av samhällsinfrastrukturen utifrån ett demokratiperspektiv.

Det kommunala ägandet av bredbandsinfrastrukturen är viktig för att säkerställa den långsiktiga utvecklingen, oberoende av kommersiella incitament.

Kommunens styrning av stadsnät och dess verksamhet ska stäva efter att uppnå samhällsnytta och uppsatta bredbandsmål.

4.2.1 Öppet nät

Bredbandsnät som byggs eller ägs av Sorsele kommun ska vara s.k. Öppna nät. Det innebär att infrastrukturen ska vara tillgänglig för marknadens alla aktörer på lika villkor. Nätet är öppet för alla som vill hyra fiber och för alla som vill erbjuda tjänster i det kommunägda stadsnätet. Kommunen som nätägare ska erbjuda företag, offentliga organisationer och allmänhet att ansluta sig till nätet.

Slutkunden (hushållet eller företaget) gör sitt eget val av tjänsteleverantör i nätet.

4.3. Ekonomi

Bredbandsnätens utbyggnad, utveckling och drift baseras på och påverkas av olika ekonomier. Dessa kan övergripande beskrivas enligt följande:

Driftsekonomi

Avser vardaglig verksamhet för stadsnäten inom den kommunala verksamheten. Den drivs av löpande intäkter från anslutna kunder. Driftsekonomi fungerar som separat resultatenhet i den kommunala ekonomin och innefattar upprätthållande och drift av stadsnäten när det gäller exempelvis beredskap, service, upprustning eller redundans. Målet är att kommunens bredbandsnät på sikt ska bära sina egna kostnader.

Kommunfullmäktige fastställer övergripande planer och finansiering samt principer för prissättning av utbyggnad och nättjänster i kommunens bredbandsnät. Kommunens prissättning till kund ska följa Stadsnätsföreningens (SSNf) modell för prissättning, vid anslutning av och användning av nätet.

Utvecklingsekonomi

Utveckling och utbyggnad av näten genomförs ofta genom att extra resurser tillsätts/uppkommer. Dessa kan komma från aktörer på nationell-, regional- eller kommunal nivå och syftar till att möta specifika investeringar, sträckningar, samförläggning, samverkanssatsningar mm). Denna ekonomi är specifik och möjliggör utveckling som annars inte skulle vara möjlig utifrån ordinarie driftsekonomi.

Kommunen kan vid behov, i syfte att stimulera en önskad utveckling av bredbandsnätet, avsätta dedikerade medel för detta. Detta sker genom separat beslut i enlighet med kommunens riktlinjer.

Bredbandsutvecklingsarbete innefattar båda typerna av ekonomier i olika grad.

4.3.1 Ekonomiska analyser och överväganden

Vid projektering av nya bredbandsprojekt bör antaganden göras om hur många invånare, bostadshus, fritidshus, lägenheter och företag som kommer att anslutas till nätet i kommunen under de kommande åren. Utifrån detta ska beräkningar göras på vilka investeringar, intäkter och driftkostnader detta för med sig. Grundläggande ekonomiska parametrar som räntor och avskrivningstider ska överenskommas med kommunens ekonomienhet.

När beslut ska tas om utbyggnad av bredbandsnät ska följande punkter ingå i den ekonomiska bedömningen av projektet:

Möjligheter till extern finansiering

Möjligheterna till extern medfinansiering av bredbandsprojekt i kommunen förändras ofta. För att kunna följa utvecklingen av olika stödformer och kunna tillgodogöra sig eventuella sådana medel krävs att det finns en kommunal beredskap att vid behov uppvisa strategier och utbyggnadsplaner, att hantera egen medfinansiering i planerade projekt samt samverka med fler aktörer eller kommuner i Västerbotten.

Anslutningsgrad

För att det ska finnas långsiktig ekonomisk bärighet i nätet ska utbyggnad prioriteras till platser som har ett rimligt stort kundunderlag i förhållande till utbyggnadskostnaden. Varje enskild förbindelse eller ortsnät analyseras utifrån ställda kriterier.

Även när utbyggnad har skett bör kommunen säkerställa att anslutningsgraden blir så hög som möjligt, då det är ett kostnadseffektivt sätt att nå bredbandsmålen. Åtgärder som leder till förtätning och efteranslutningar ska prioriteras, genom exempelvis kontinuerlig marknadsföring och säljinsatser, dialog med kunder samt att kunna erbjuda ett brett och varierat tjänsteutbud och rimliga priser till konsument. Dessa åtgärder görs i ett samarbete mellan nätägare, operatörer, tjänsteleverantörer och regionala stödfunktioner.

Morgondagens kapacitetsbehov

Det kommer att krävas allt högre överföringskapacitet för att säkerställa ett brett och hållbart utbud av tjänster i nätet. Infrastrukturen ska medge hög kapacitet oavsett var i kommunen man bor eller arbetar.

Driftskostnad i förhållande till investeringskostnad

Det är viktigt att hålla nere driftskostnaden för att inte göra prisnivån för att nyttja nätet orimligt hög. Det kan därför ofta vara försvarbart att välja en högre investeringskostnad om den beräknade driftskostnaden är låg.

4.3.2. Reinvestering av befintlig infrastruktur

För att underlätta reinvestering av befintlig infrastruktur bör möjligheten undersökas att fondera medel. Uthyrning av fiber när det gäller avtal på 5 år eller mera sker ofta på det viset att företaget som hyr fiber vill betala en stor startkostnad och sedan få en billigare hyreskostnad per år, så kallad IRU. Den intäkten periodiseras/fonderas för att underlätta kommande reinvesteringar.

5. Mål för bredbandsutveckling och täckning

Sorsele kommun delar regeringens vision om ett helt uppkopplat Sverige. Den långsiktiga visionen i Sorsele kommun är att alla hushåll, företag och fritidshus ska erbjudas möjlighet till bredbandsanslutning.

5.1. Mål för bredbandstäckning i kommunen

De nationella målen för bredbandstäckning är att

”År 2025 bör hela Sverige ha tillgång till snabbt bredband

– 98 procent av alla hushåll och företag bör ha tillgång till 1 Gbit/s

– 1,9 procent av alla hushåll och företag bör ha tillgång till 100 Mbit/s

– 0,1 procent av alla hushåll och företag bör ha tillgång till 30 Mbit/s”

Sorsele kommun ska verka för att uppfylla de mål som är uppsatta av regeringen vad gäller bredbandsutbyggnad. Detta ska ske genom såväl nybyggnad som efteranslutningar.

5.2. Mål för mobila tjänster

Tillgång till mobiltäckning är viktigt i hela kommunen - oavsett om det finns en väl utbyggd fiberinfrastruktur eller om det saknas fiber i området. Därför behövs etableringar inom både det fasta och mobila nätet.

De nationella målen för mobila tjänster är att

”År 2023 bör hela Sverige ha tillgång till stabila mobila tjänster av god kvalitet. Det innebär att det i områden där människor normalt befinner sig bör vara möjligt att använda de mobila tjänster som efterfrågas, situations anpassat.”

Sorsele kommun ska aktivt verka för att leva upp till den nationella definitionen av god mobiltäckning, vilket innebär att det ska finnas god mobiltäckning i kommunen senast 2025. Detta ska ske genom påverkansarbete gentemot myndigheter, politik och operatörer.

Kommunen ska aktivt verka för att förstärka mobiltäckning i kommunen genom samverkan med andra aktörer.

5.3 Förutsättningar för måluppfyllelse

Sorsele kommun har likhet med övriga kommuner i Västerbotten tagit ett stort ansvar för att bygga bredbandsnät och har nått långt med de nationella målen om bredbandstäckning. Under perioden 2021–2025 bedöms utbyggnaden av fibernätet till de allra mest glesbefolkade områdena i kommunen inte till fullo nå upp till den långsiktiga nationella visionen, på grund av kommunens geografiska och demografiska förutsättningar.

För att möjliggöra den önskade nationella måluppfyllnaden måste Sorsele kommuns förutsättningar synliggöras på regional och nationell nivå, i syfte att tillgodogöras utvecklingsresurser för att möta de specifika utmaningar kommunens digitala infrastruktur står inför.

Då utbyggnad av bredbandsnät är en långsiktig process måste detta arbete prioriteras under perioden 2021 – 2023 för att verka mot målen inom ramen för den nationella handlingsplanen.

6. Beskrivning av roller

- Ägare av fibernät: kommunalt stadsnät samt marknadsaktörer (privata företag). I Sorsele kommun äger kommunen det största nätet, Telia Skanova är en annan fibernätsägare som finns lokaliserad i vissa områden av kommunen.
- Utbyggnad: En kommunal verksamhet driver projektutbyggnader för kommunens stadsnät, utförandet upphandlas av entreprenörer i ramavtalsform och riktade upphandlingar.
- Driftoperatör: Sorsele kommuns IT-enhet är kommunikationsoperatör i nätet. Sorsele kommun erbjuder inga egna tjänster.
- Tjänsteleverantörer: d.v.s. företag som kan erbjuda innehåll i nätet till kunderna, som internet, TV och telefoni
- Regional samordning: bredbandskoordinator Region Västerbotten
- Regionalt nät: AC-Net, offentligt ägt bolag

6.1. Myndigheter, regelverk och branschstandarder som styr

Vid planering, utbyggnad, upprustning och hantering av bredbandsnätet i Sorsele kommun ska hänsyn tas till en rad myndigheter, regelverk och branschstandarder. Till exempel:

- Lagen om elektronisk kommunikation (LEK)
- Driftsäkerhet (PTSFS 2015:2)
- Robust fiber - branschgemensamma riktlinjer för driftsäker och robust fiberinfrastruktur
- Post- och Telestyrelsen (PTS)
PTS har i uppdrag att under åren 2020–2023 utlysa och tilldela bredbandsstöd samt utöva tillsyn av internetoperatörerna för att till exempel se till att konkurrensen fungerar och bestämmelser om integritetsskydd följs.
- Jordbruksverket och Tillväxtverket är de myndigheter som förvaltar, beslutar om- och följer upp de bredbandssatsningar som genomförs inom ramen för de europeiska struktur- och investeringsfonderna.
- Svenska stadsnätetsföreningen (SSNF) - bransch- och intresseorganisation

6.2. Regional sammanhållning

De kommunala bredbandsstrategierna skapar tillsammans med andra strategi- och positionsdokument förutsättningar för det fortsatta utbyggnads- och utvecklingsarbetet. Det är därför av stor vikt att nyckeldokument och beslut är koordinerade och sammankopplade (RUS, RIS, Regional Digital Agenda - RDA) och en eventuell regional digitaliseringsstrategi.

DEL 2: DIGITAL INFRASTRUKTUR

7. Framtidens hållbara nät

Kommunen ska verka för att bredbandsnäten i sin helhet är utformade så att tillträde kan beviljas på icke-diskriminerande villkor. Det innebär att aktörer ska beviljas aktivt och passivt tillträde till det kommunägda bredbandsnätet.

Stadsnätets roll är att tillhandahålla den infrastruktur som det digitala samhället kräver för att kunna erbjuda robusta, tillförlitliga och säkra tjänster. Krav på kvalitet, driftsäkerhet och stabilitet i näten blir allt viktigare inte minst i områden utanför städer för att säkerställa öppna nät med fungerande konkurrens.

Det finns också en uttalad ambition att stadsnät och regionalt nät, genom AC-Net, ska ha hög och samordnad tillgänglighet 24 timmar per dygn, årets alla dagar.

7.1. Driftsäkerhet

I takt med att användningen av internet ökar blir samhället, företag och individer alltmer beroende av att näten och tjänsterna fungerar. Driftstörningar kan orsaka stora problem och kostnader för företag och offentlig förvaltning, Inom vård och omsorg blir det ytterligare kritiska konsekvenser vid kommunikationsstörningar, när användning av distanslösningar blir allt vanligare.

Sorsele kommun ska uppfylla de lagar och regler som gäller kring driftsäkerhet av bredbandsnätet. För att klara av att upprätthålla en hög driftsäkerhet till en rimlig kostnad, är det fördelaktigt för kommunen att söka samarbete med andra kommuner eller med externa partners.

Sorsele kommun ska också ställa krav på att andra aktörer uppfyller lagar och regler kring driftsäkerhet av digital infrastruktur i kommunen. Detta innebär att Sorsele kommun är en aktiv kravställare gentemot bl.a. tjänsteleverantörer av internet och mobiltelefoni samt entreprenörer vid etablering av den passiva och aktiva infrastrukturen.

7.1.1. Robusthet och redundans

Vid nyetablering av digital infrastruktur som kommunen *själv* äger, ska Sorsele kommun följa nationella krav på robusthet och redundans, i enlighet med ”Robust Fiber” (rekommendationer från Svenska stadsnätetsföreningen SSNF).

Vid nyetablering av digital infrastruktur *utanför kommunens ägo* ska Sorsele kommun ställa krav på att andra aktörer följer samma nationella krav på robusthet och redundans.

När kommunen anlägger ny digital infrastruktur ska dessa, så långt som möjligt, förläggas på annan plats än redan befintlig infrastruktur. Genom att förlägga infrastrukturen på olika platser, t.ex. på olika sidor av väggkroppen och helst betydligt mer åtskilt, minimeras risken för avbrott på flera ledningsvägar samtidigt.

7.2 Prioriterade tekniska lösningar

Det finns olika tekniska lösningar för att realisera hög överföringskapacitet och den tekniska utvecklingen går fort framåt.

Fiberkabel är ett förstahandsval när bredbandsnät ska anläggas i Sorsele kommun.

Fiberkabeln har hög kapacitet, är driftsäker och bedöms därför vara mest framtidssäker. Avsteg från fiber kan ske om tekniska eller ekonomiska skäl anses tillräckligt starka eller om det handlar om temporära lösningar.

Vid förläggning av nya fiberförbindelser består en stor del av kostnaden i grävning och förläggning av kanalisation. Utifrån ett kostnads- och tidsperspektiv bör Sorsele kommun vid kanalisation därför överväga att lägga fler rör än vad det aktuella tillfället kräver.

8. Kommunens organisation och verksamhetspolicy i bredbandsfrågor

Utbyggnads och driftsfrågor hanteras av Sorsele kommuns IT-enhet. Kommunstyrelsen (KS) beslutar i principiella frågor kring utbyggnad av IT-infrastruktur samt utser styrgrupp för infrastrukturbyggande. Frågor som inte kan hanteras inom ordinarie verksamhet tas upp i kommunstyrelsen.

8.1. Kommunens organisation för bredband

Sorsele kommuns IT-enhet driver och sköter utbyggnad av fibernätet, SorNet. Vi har en gemensam organisation för beredskap tillsammans med Malå kommun. På så vis kan vi klara av de driftsåtaganden som PTS och andra aktörer kräver med 24/365 beredskap.

8.2. Mål och verksamhetspolicy för bredbandsarbetet

- Nätets roll är tydliggjord såväl internt i kommunen som för medborgare och näringsliv Bredbandsstrategins mål för bredbandstäckning uppnås
- Uppsatta kvalitets- och kapacitetsmål uppnås
- Verksamheten ska bära sina egna kostnader

9. Kommersiella bredbandsaktörer

Runtom i Sverige finns nät som byggs, ägs och drivs av så kallade marknadskrafter, och som därmed är helt kommersiella. I Västerbotten finns dessa privata aktörer främst i de större orterna som Umeå och Skellefteå. I Sorsele kommun finns för närvarande inga kommersiella aktörer och det finns inga tecken på att marknadskrafterna har för avsikt att bygga bredbandsnät som klarar framtida behov i kommunen.

DEL 3: SAMVERKAN

10. Samverkan: tillsammans når vi längre

Planering, utbyggnad och utveckling av kommunens bredbandsinfrastruktur ska så långt som möjligt samordnas med motsvarande satsningar på EU-nivå, nationell nivå eller regional nivå. En kombination av nationella stamnät, regionala initiativ på prioriterade avsnitt och en noga övervägd och strukturerad uppbyggnad i kommunerna skapar bästa möjliga förutsättningar för att åstadkomma en effektiv bredbandsstruktur.

Utvecklingsprojekt som gäller den kommunala bredbandsinfrastrukturen bör därför värderas och bedömas utifrån olika perspektiv. Incitament för utbyggnad kan exempelvis vara samhällsekonomiska eller demokratibaserade. Då alla projekt är unika bör kommunen eftersträva att söka specifika lösningar och partnerskap för olika utvecklingsåtgärder.

10.1 Samverkan i Västerbotten

En viktig anledning till att Västerbotten under de senaste 20 åren utvecklat en av världens bästa bredbandsinfrastrukturer, är den så kallade ”Västerbottensmodellen”. Det är en modell som fördelar externa medel till bredbandsutveckling solidariskt mellan regionens kommuner.

Sorsele Kommun ska fortsätta delta i det regionala samarbetet som leds av Region Västerbotten och AC-Net. För att Västerbotten inte ska halka efter i bredbandsutvecklingen behöver samarbetet både fortsätta och fördjupas, för att skapa kostnadseffektiva och hållbara framtidslösningar. Detta kan till exempel gälla samverkan kring innehållstjänster i nätet, drift, upphandlingar, hantering av ansökningar, projekt och utbyggnadssatsningar samt hantering av lagar och regelverk.

Sorsele kommun ska prioritera att delta i möten och samverkansprojekt med andra kommuner och regionala aktörer i syfte att identifiera synergieffekter och utbyta kunskap och erfarenhet. Samt medverka i fortsatt utveckling av samrådsmodeller för resursfördelning i ”Västerbottensmodellens” anda.

10.2 Prioritering av samförläggning

Genom regelbunden kontakt med andra infrastrukturbyggare som gräver i marken (t.ex. elbolag, Vägverket, Trafikverket, utbyggnad för fjärrvärme, V/A), kan kommunen effektivisera bredbandsutbyggnaden. Kommunen skall så långt som möjligt passa på att lägga ner tomrör när det grävs i marken, om det bedöms finnas framtida behov av ytterligare kanalisation för bredband.

DEL 4: NYTTA & INNEHÅLL I FRAMTIDENS NÄT

11. Nyttan med näten

Bredband är en möjliggörare för det smarta och hållbara samhället.

De kommunala bredbandsnätens fortsatta utbyggnad och driftsäkerhet är ett viktigt fundament i Västerbottens digitala infrastruktur. Ett väl utbyggt stadsnät skapar förutsättningar för att leverera tjänster och innehåll till individer, företag och samhället. Tillgång till en säker och hållbar uppkoppling är en demokratisk fråga och är en förutsättning för att kunna ta del av grundläggande samhällsservice och välfärdstjänster, och att fullt ut kunna vara delaktig i samhället.

Västerbottens stadsnät är utbyggt utifrån väldigt varierade geografiska- och demografiska förutsättningar. Det innebär att det finns stora skillnader i täthet och underlag som varierar mellan stadsmiljö och glesbygd. Det skapar i sin tur skilda förutsättningar för leverantörer av tjänster att leverera innehåll i näten.

Kommunen ska säkerställa att det finns tjänsteleverantörer och operatörer som erbjuder konsumenterna tillgång till olika tjänster i nätet. Historiskt har dessa bestått av exempelvis internet, telefoni och TV. Nyttan i näten, dvs tjänsteutbudet, kommer att öka dramatiskt de kommande åren inom en rad områden. Det gäller såväl slutkundstjänster (t.ex. energitjänster, fastighetsskötsel) som samhällstjänster (vård, omsorg och skola).

De kommersiella förutsättningarna är därför en nyckelfråga för stadsnäten. Utmaningen är att tillgängliggöra att fler tjänsteleverantörer och operatörer kan erbjuda innehåll och tjänster till stadsnätskunderna på lika villkor - oavsett geografi.

12. Framtida behov

Sverige som nation har fastställt höga mål inom bredbandsutbyggnad som det offentliga systemet och privata näringslivet ska utveckla tillsammans. För att möjliggöra detta kommer investeringar och användande av ny teknik att krävas.

12.1 Framtidssäkrade fibernät

Den snabba utvecklingen av internet och nätbaserade tjänster gör att trafiken i näten ständigt ökar och oftast mycket mer än prognoserna visat.

Det fibernät som finns idag ska klara framtida behov. Teknisk utrustning i noderna och i hemmen behöver däremot sannolikt uppgraderas för att klara framtida tjänster och hastigheter

För att kunna upprätthålla den höga driftsäkerheten som lagar och regelverk kräver, så behöver Sorsele kommun också tillhandahålla resurser till en framtidssäker bemanning.

12.2 Mobila lösningar och andra tekniker

Digital infrastruktur anses idag vara lika samhällskritisk som elnät, järnväg och avloppssystem. Kommunen har därför ett samhällsansvar att tillhandahålla digital infrastruktur på ett sätt som kommersiella aktörer saknar.

Utbyggnad genom fiberteknik till invånare och företag är genom sin stabilitet ett förstahandsval och långsiktigt mål för kommunens bredbandsnät. För att införa exempelvis

5G och IoT-tjänster (Sakernas internet från engelskans Internet of Things, IoT är ett samlingsnamn för de tekniker som gör att vardagsföremål som hushållsapparater, kläder och accessoarer, men även maskiner, fordon och byggnader, med inbyggd elektronik och internetuppkoppling, kan styras eller utbyta data över nätet) krävs en väl utbyggd fiberinfrastruktur.

Men i de fall som det på kort sikt blir för kostsamt och tidskrävande att installera, skall kommunen också verka för att mobila eller andra alternativa lösningar ska erbjudas som en övergångslösning till glest befolkade områden som inte kommer att kunna få tillgång till fiber under den angivna målperioden.

BILAGOR

1. Befintlig infrastruktur, karta.
2. Kommande behov 2021–2025
3. Sammanställning av olika tekniska lösningar